

Сучасний етап еволюції освіти осіб з особливими потребами, суть якого полягає в реалізації принципів «від рівних прав – до рівних можливостей, від інституалізації – до інтеграції», в Україні характеризується за такими основними напрямками:

- забезпечення рівного доступу до якості освіти, права вибору особами з інвалідністю різних типів навчальних закладів, форм навчання;
- трансформацію шкіл-інтернатів у заклади інноваційного типу;
- Збільшенням навчально-реабілітаційних центрів, у яких дітям з особливими потребами та їх батькам надаватиметься відповідна комплексна допомога;
- розширенням практики інтегрованого та інклюзивного навчання осіб з інвалідністю в закладах загальної середньої освіти;
- посиленням корекційно-розвиваючого компонента в оновленому змісті завданнях освіти дітей з особливими потребами відповідно до державних стандартів і програм [9, с. 55]

Висновки. Отже, результати проведеного аналізу засвідчують, що проблема освіти людей з особливими потребами є актуальною проблемою сучасного законотворення. Вона відіграє велику роль у процесі адаптації дитини-інваліда в навчальне середовище і є успішним кроком до її соціальної адаптації. Проте, для оптимізації цього сегменту освітніх послуг самого лише законодавства недостатньо. Потрібно посилити інформаційне забезпечення реалізації прав інвалідів на освіту; активізувати впровадження нових освітніх технологій та забезпечити реалізацію оновленого освітнього законодавства на практиці.

ЛІТЕРАТУРА

1. Загальну декларацію прав людини : Міжнародний документ від 10.12.1948 р. URL : <http://kr-admin.gov.ua/mol/molod/2.pdf>
2. Конвенцію про права дитини: 20.11.1989 р. URL : <https://www.coe.int/uk/web/compass/convention-on-the-rights-of-the-child>
3. Концепція про права інвалідів : Міжнародний документ від 13.12. 2006 р. URL : <http://jurist.org.ua/content/konvientsiia-oon-pro-prava-invalidiv-obiznanist%D1%8C-sotsial%D1%8Cnikh-fakhivtsiv>
4. Концепція розвитку інклюзивної освіти : Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.10.2010. № 912. URL : <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-kontseptsii-rozvitku-inklyuzivnogo-navchannya>
5. Порядок організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах. Затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 15.08.2011. № 872. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/872-2011-%D0%BF>
6. Про внесення змін до законодавчих актів з питань загальної середньої та дошкільної освіти щодо організації навчально-виховного процесу. Закон України № 2442 від 06. 07. 2010. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2442-17>
7. Про загальну середню освіту. Закон України від 13.05. 1999. №651-XIV. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/651-14>
8. Стандартні правила забезпечення рівних можливостей для інвалідів : Резолюція 48/49 Генеральної Асамблеї ООН від 20.12. 1993 р. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_306
9. Хомишин І. Ю. Адміністративно-правове регулювання інклюзивної освіти в Україні. Міжнародний вісник гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція. 2017. № 28. С. 53–55.

Ковбасюк Тетяни

Науковий керівник – асист. Прийдун С.

ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ АНГЛІЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ У XIII СТ.

«... дали ми перед Богом свою згоду і цією хартією нашою підтвердили за нас і за спадкоємців наших на вічні часи ...».
(Уривок ст. 1. «Великої хартії вольностей» 1215 р.) [5].

Актуальність тематики наукової статті в тому, що в процесі дослідження ми отримуємо комплексну характеристику правової бази англійського парламенту зазначеного періоду. В

результаті – це дає концептуальне розуміння механізму політичної системи Англії, яка і сьогодні ґрунтується на документах, аналіз яких, здійснено у роботі.

Метою статті є встановлення значення і ролі англійської правової бази, що використовувалася для функціонування парламентської влади у XIII ст.

Завданням роботи є комплексний історичний аналіз нормативних документів, зокрема: «Великої хартії вольностей» 1215 р., «Оксфордських провізій» 1258 р. та «Вестмінстерських провізій» 1259 р., за якими відбувалася трансформація та регулювання станово-представницької системи.

З кінця XII ст. початку XIII ст. на території Англії тривала суспільно-політична боротьба, що визначила курс національної опозиції монархічній владі. Першими невдоволення виказали феодалні магнати та барони, що успішно відстоювали свої позиції. Проте надалі відбулося посилення протистояння, що отримало підтримку лицарства та міських жителів. За таких умов 15 липня 1215 р. до королівського підписання надано статті, що склали «Велику хартію вольностей», положення якої – визначали курс на розвиток прав людини і надавали значні повноваження тодішньому праобразу парламенту.

«Хартія ...» складена Стівеном Ленгтоном, архієпископом, який вважався одним із найвпливовіших баронів Англії [4, с. 141]. Згідно документу, метою було – збільшення прав селянської громади, зменшити свавільні повноваження короля. Це можна розглядати як перший крок до створення «загальних правил гри» в країні і як фундамент для створення парламенту.

За положеннями «Хартії ...» баронам поверталися ті права, що були відібрані при розширенні юрисдикції королівської влади. В деяких із постанов зацікавлені також й інші учасники королівської опозиції: духовництво – отримало підтвердження на свободу в церковних виборах та інші привілеї. Лицарям було надано обіцянку, за якою барони не братимуть з васалів додаткових податків і не примушуватимуть працювати більше звичайного. У «Хартії ...» підтверджувались привілеї та права купців, яким дозволявся вільний митний перетин задля збільшення ведення торговельних операцій. Селянам обіцяно скасування непосильних податків та штрафів за невеликі непорозуміння [5].

Чимало положень «Великої хартії вольностей» мали вплив на розвиток політичної культури Англії. Мова йде про 12 і 14 статті: у 12 ст. позначалося, що: «Ніякі гроші не повинні стягуватися в державі, без загальної ради королівства». Склад запрошених до цієї ради визначали за 14 ст.: «Щоб при врегулюванні оподаткування ... ми кожного окремо скличемо листами ...». Варто наголосити й на 39 ст., де повідомляється: «Вільну людину не зможуть ув'язнити чи затримати». Важливим було й положення 40: «Правосуддя не буде продаватися і в ньому не відмовлять тим хто потребує». А найціннішою із вимог була ст. 61, за якою барони створюють комітет із 25 представників, що слугуватимуть гарантією дотримання та виконання цього документу [5].

«Хартія ...» своїм впливом сприяла утвердженню Великої ради королівства як політичного інституту, що з другої половини XIII ст. називався парламентом, який офіційно з'явився у 1265 р. в результаті компромісу: королівських прихильників, лицарства та баронів.

Отже, в історії становлення парламенту Англії чільне місце займає «Велика хартія вольностей» спочатку як пролог, у якому викладено події, що передували основній тематиці нашого дослідження, а надалі як основний документ, на якому формувалося конституційне право монархії.

Роль ще одного документу, що з'явився у 1258 році є не менш важливою, адже він законодавчо встановлював новий порядок органів влади й регулював діяльність високих посадових осіб в державі [2, с. 847–848]. Мова йде про «Оксфордські провізії», які є наступним кроком до створення Парламенту, проте з єдиною метою – захисту прав та власності баронів. Адже передумовою до їх видання було вимагання Генріха III від підданих вельмож третини всіх доходів держави [1, с. 39]. Згідно постанов, опозицією було створено комітет із 24 осіб: 12 із ради короля і 12 баронів, які спільно формували систему нового правопорядку. Ними було обрано 15 королівських радників (15 баронів) для постійного перебування з монархом, допомагаючи йому порадами про поточний стан державних справ. Також за виданими положеннями, незважаючи на згоду короля – тричі на рік повинна збиратись рада знаті

(парламент), для розгляду загальнодержавних і конкретних королівських проблем [4, с. 847–848].

За «Оксфордськими провізіями» передбачено, що з кожного графства обираються чотири лицарі, які кожного дня зобов'язуються слухати всі скарги, що стосуються будь-яких несправедливих випадків і проводити арешти [3, с. 150–163]. Як висновок – «Оксфордські провізії» фактично створювали в країні олігархію баронів, яка від моменту отримання ними владних повноважень, застала усіх неприхильників розплачуватися перед новою владою.

У жовтні 1259 року розбіжності у поглядах тимчасової влади – дали поштовх до широкого невдоволення серед лицарів, містян і чималої кількості баронів, які об'єдналися і за підтримки короля виступити з власними вимогами, що називалися «Вестмінстерськими провізіями». За новими постановами передбачалося зменшити рівень зловживання владою, встановлюючи чіткі межі впливу. А також узаконювався захист громадян від тиску феодалних судів і встановлювався контроль за діяльністю феодалів у відношенні до власників земель [3, с. 168–179]. Проте, влада баронів не збиралася дотримувались «Вестмінстерських провізій» і не бажала затверджувати відповідні права.

Враховуючи низький рівень підтримки тимчасової влади, у 1263 р. король Генріх III за сприяння іноземних правителів оголосив, що провізії 1258 року, які обмежували його владу вважаються недійсними [2, с. 848]. Реакція на королівські дії була швидкою і вже згодом почалася громадянська війна – що закінчилася формуванням офіційного парламенту Англії.

Отже, в комплексному аналізі правової бази англійського парламенту XIII ст., визначено кілька головних документів підписаних між королем та верхівками суспільних станів. Саме розглянуті положення були фундаментальними в успішному становленні та регулюванні парламентської роботи в перші століття його існування.

В результаті дослідження встановлено, що правовою основою парламентської діяльності Англії XIII ст. є «Велика хартія вольностей». Адже її статті були актуальними і дієвими для всього періоду Середньовіччя, не зважаючи на час, тому кожен наступний правитель намагався з мінімальною редакцією почати правління керуючись її статтями. Через ефективність та дієвість, положення «Великої хартії вольностей» застосовувалися в британському правосудді від моменту їх оприлюднення і до XXI ст. в контексті чинного статутного права Конституції Великої Британії.

ЛІТЕРАТУРА

1. Левин Г.Р. Очерки по истории Англии. Средневековье и новое время. М: Госучпедгиз министерства просвещения РСФСР, 1959. 358 с.
2. Оксфордские постановления // Энциклопедический словарь Брокгауза и Ефрона. Т. XXIа: Нэшвилль – Опацкий, 1897. С. 847–848
3. Петрушевский Д. М. Памятники истории Англии XI–XIII вв. Исторический факультет МГУ. М.: Госоцэкиздат, 1936. С. 150–229
4. Clanchy Micheal. (en) A History Of England: Early Medieval England. New Jersey: John Wiley and Sons, 1997
5. Велика Хартія Вольностей (Magna Carta) / Буколик Василь. URL: <http://maysterni.com/publication.php?id=107962>

Липка Тетяна

Науковий керівник – проф. Алексієвець Леся

ВІДНОСИНИ МІЖ РІЧЧЮ ПОСПОЛИТОЮ ТА ШВЕДСЬКИМ КОРОЛІВСТВОМ У КОНТЕКСТІ ОСОБИСТОЇ УНІЇ СИГІЗМУНДА ВАЗИ (КІНЕЦЬ XVI СТ.)

Зовнішня політика – це така сфера розвитку держав, котра інколи є чи не важливішою, ніж внутрішня. І це не дивно, адже вона здавна була одним із визначальних чинників світового розвитку. Проблеми переговорів та конфліктів, війни та миру завжди були актуальними. У XVI ст. в історії Європи почали проявлятися такі тенденції, котрі були нехарактерними для